

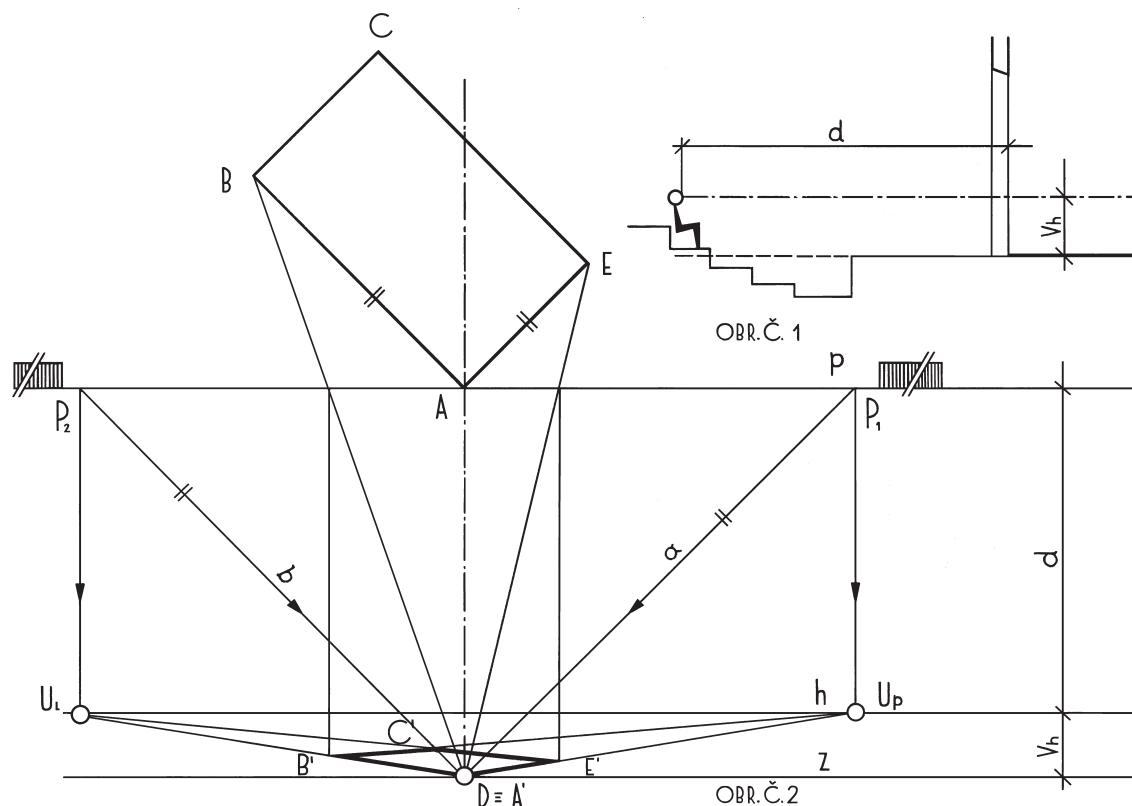
Obr. č. 1 představuje podélný řez přední části značně stoupajícího hlediště a části jeviště. Zvolení stanoviště určí čitelný perspektivní obraz.

Úvaha: Oko diváka je ve výšce 112,5 cm, jeviště je 100 cm nad podlahou v pravé řadě sedadel. Kdyby stanoviště bylo v první řadě, pak bude perspektivní půdorys špatně čitelný i sestrojitelný. Nejvýhodnější stanoviště je takové, ze kterého je perspektivní půdorys, např. obdélník, dobře čitelný, tzn. že nemá příliš ostrých a příliš tupých úhlů. Na obr. č. 2 je perspektiva obdélníka na hranici čitelnosti. Zvolíme-li

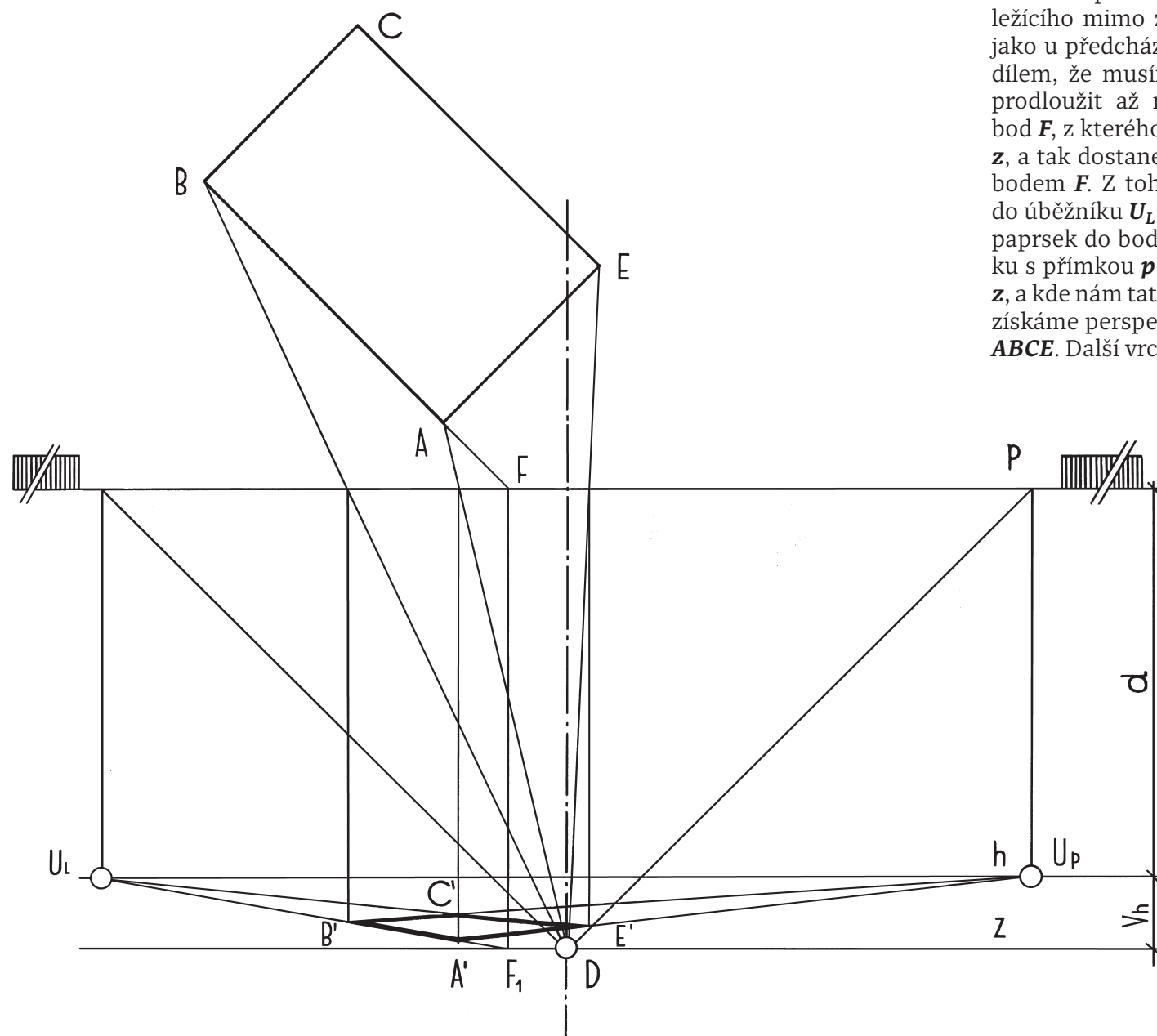
stanoviště vzdálenější, objekt může být téměř v nadhledu a perspektiva se stane perspektivou ptačí.

Konstrukce: Je dána šířka portálového otvoru. Obdélník jedním vrcholem leží na spojnici pat portálu. V daném příkladu bylo stanoviště voleno tak, aby se rovnoběžky a b se stranami AE a AB vedené od pat P_1 P_2 portálu protínaly v bodě D . Bodem D vedeme základnu a od ní ve výšce V_h vedeme rovnoběžně horizont h . Výšku horizontu určíme z řezu na obr. č. 1, jde o vzdálenost mezi rovinou pozorování

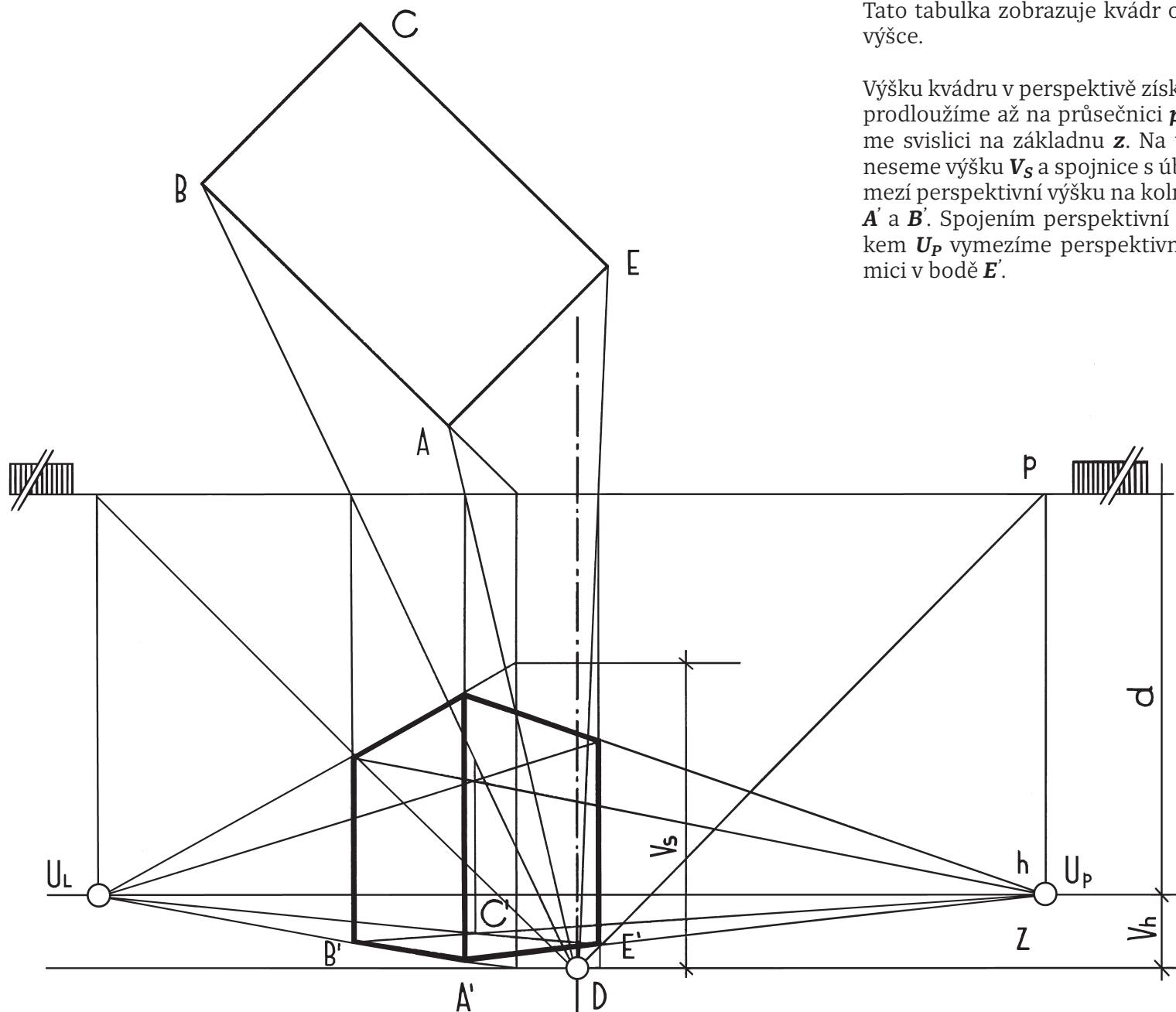
(tedy očima diváka) a rovinou podlahy jeviště. Z bodů P_1 a P_2 spustíme kolmice na horizont h a v průsečících dostaneme úběžníky U_P a U_L . Protože vrchol obdélníka A leží na průsečnici p , perspektivní bod A' je totožný se stanovištěm D . Kde nám tyto paprsky BD a ED protnou průsečnici p , vedeme kolmice na spojnic DU_P a DU_L . V průsečíku kolmic a spojnic D s úběžníky U_P a U_L dostáváme vrcholy perspektivního obdélníka $A'B'C'E'$.

Tabulka představuje perspektivu obdélníka ležícího mimo základnu. Konstrukce je stejná jako u předcházejícího příkladu, jen s tím rozdílem, že musíme stranu AB (můžeme i AE) prodloužit až na průsečnici p , kde získáme bod F , z kterého spustíme kolmici na základnu z , a tak dostaneme bod F_1 , který je skutečným bodem F . Z tohoto bodu narýsujeme paprsek do úběžníku U_L . Z vrcholu A obdélníka vedeme paprsek do bodu D . V průsečíku tohoto paprsku s přímkou p spustíme kolmici na základnu z , a kde nám tato kolmice protne paprsek $F_1 U_L$, získáme perspektivní bod A' vrcholu obdélníka $ABCE$. Další vrcholy obdržíme na úsečce $A' U_P$.

Tato tabulka zobrazuje kvádr o větší skutečné výšce.

Výšku kvádrů v perspektivě získáme: stranu **AB** prodloužíme až na průsečnici **p**, odkud spustíme svislici na základnu **z**. Na tuto svislici nanese výšku **V_s** a spojnice s úběžníkem **U_L** vymezi perspektivní výšku na kolmicích v bodech **A'** a **B'**. Spojením perspektivní výšky s úběžníkem **U_P** vymežíme perspektivní výšku na kolmici v bodě **E'**.

Trojúhelník v perspektivě konstruujeme podobným způsobem jako rovnoběžnostěn. Z bodu D vedeme rovnoběžky se stranami AB a AC daného trojúhelníka. Kde nám protnou spojnicí p , spustíme kolmice na horizont h a dostáváme úběžníky U_P a U_L . Úběžník strany

BC je nedostupný. Bod A dostaneme, spustíme-li kolmici na základnu. Jelikož bod A leží na přímce p , perspektivní bod A' musí také ležet na základnici. Bod A' spojíme s pravým i levým úběžníkem U_P a U_L . Z vrcholů trojúhelníka ABC vedeme paprsky do bodu D .

Kde paprsky protnou přímku p , spustíme kolmice na základnu. Kolmice protínají spojnice $A'U_L$ a $A'U_P$ v bodech B' a C' , což jsou hledané vrcholy perspektivního trojúhelníka.

